

майже 85 % сягає заборгованість приватного сектору економіки. Згідно із дослідженнями, проведеними МВФ, максимально допустимою сумою зовнішнього боргу для країн із низьким та середнім рівнем доходів є сума на рівні 49,7 % ВВП; за перевищення цього рівня ймовірність розгортання фінансових криз становить близько 70 %*.

З урахуванням розвитку світової кризи необхідно вжити низку заходів, які дадуть змогу зменшити ризик її істотного впливу в Україні, зокрема прийняти:

- пакет антиінфляційних заходів;
- заходи з підвищення стійкості банківської системи;
- комплекс заходів із мінімізації впливу проявів світової фінансової кризи на економіку України;
- необхідно здійснити комплекс заходів, спрямованих на розширення внутрішнього попиту на групу експортних товарів і тим самим посилення ролі внутрішнього виробництва;
- стимулювати збільшення інвестицій у реальний сектор національної економіки.

Отже, у найближчі роки весь світ й Україну зокрема чекають великі зміни, які вплинуть на подальший розвиток світової економіки та геополітику.

В.М. Троцюк,

студентка гр. ЕФІ-42.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Хома І.Б.

РОЛЬ БАНКІВ У СИСТЕМІ ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Банк – це особливий вид капіталотворчого підприємства, яке мобілізує вільні ресурси клієнтів та інші грошові кошти, розподіляє їх відповідно до потреб між суб'єктами ринкових відносин, а також надає

---

* <http://www.unian.net/ukr/news/news-277685.html>.

інші послуги; це суб'єкт, що має економічну та юридичну самостійність, капітал якого активно обслуговує процеси виробництва та обігу [1].

Ці фінансові установи займають особливе місце в ринковому середовищі, тому що здійснюють грошово-кредитне обслуговування усіх елементів ринкової інфраструктури. Відповідно до цього одним із основних завдань банків є сприяння підвищенню ефективності економіки України загалом та виробничої сфери зокрема.

Згідно з чинним законодавством комерційні банки в Україні можуть поєднувати банківські, інвестиційні та страхові операції. У світовій банківській практиці найпоширенішими методами кредитування є кредитна лінія, автоматично поновлюваний (револьверний) кредит, контокорент, овердрафт.

Взаємопроникнення банківського та промислового капіталу покращує потік інформації, посилює конкурентоспроможність фінансово-кредитних установ та виробничого сектору. Володіючи акціями підприємства, банки отримують доступ до депозитів, а також мають вплив на підприємство у поверненні кредитів.

Операції з цінними паперами є більш ризиковим видом діяльності, ніж банківська справа. Збитки банків від їхньої зміни курсової вартості або невдалого розміщення під час емісії цінних паперів можуть зашкодити інтересам банків – дестабілізувати банківську систему [2].

У системі відтворення економіки України банківським інвестиціям належить важлива роль відновлення і збільшення економічного потенціалу, а відповідно і забезпечення високих темпів економічного зростання [2].

Саме довготермінові банківські кредити в економіку України є необхідною передумовою структурної перебудови виробництва, його розширення та оновлення виробничих фондів, але банки в довготривалі проекти вкладають свої ресурси дуже обережно, віддаючи перевагу проектам, здатним приносити великі прибутки в найкоротші терміни.

У січні – серпні 2008 р. вітчизняна економіка сповільнилася до 7,1 % проти 7,5 % за аналогічний період 2007 р. Експерти Goldman Sachs прогнозують зниження темпів зростання українського ВВП у 2009 р. до 6,5 %. Один із чинників ризику для українських банків є охолодження української економіки внаслідок світової фінансової кризи. Попит на товари й обсяги виробництва може різко знизитися,

зросте рівень безробіття, і як наслідок, – збільшаться масові невиконання за кредитами [3].

В Україні кредитні ставки для корпоративного сектору з початку 2008 р. підвищилися в середньому на 2–4 процентних пункти — до 13–20 % у доларах і 17–28 % у гривнях. Вартість корпоративних позик у деяких банках сягає 35 % річних [4].

Великим промисловим підприємствам, які потерпають від браку оборотних коштів, у 2009 році доведеться позичати гроші в західних банків під високі відсотки, оскільки українські фінансові установи на той час, найімовірніше, ще більше зменшать обсяг наданих кредитів, тоді як фонди прямих інвестицій просто не зможуть інвестувати великі суми (100–300 млн. доларів) в акціонерний капітал промислових гігантів [4].

ЄБРР відкрив спеціалізовану кредитну лінію, через яку банки-партнери видаватимуть позики на впровадження середнім і малим бізнесом енергоощадних технологій. У цьому він співпрацює з банком “Форум”, “Укрексімбанком”, “Кредитпромбанком”, “ОТР-Банком” [4].

Основними причинами, що стримують надання банками довготермінових позик суб'єктам господарської діяльності, є високий рівень кредитних ризиків, короткотривалий характер ресурсної бази банків, неплатоспроможність більшості позичальників, неефективна система оподаткування, відсутність ринку ефективних інвестиційних проектів, низька капіталізація вітчизняних банків тощо. Серед основних чинників, що негативно впливають на інвестиційну активність в Україні, слід також відзначити рівень процентних ставок за банківськими кредитами; нестабільність законодавства; необхідність отримання численних узгоджень у разі кредитування та оформлення застави від Фонду державного майна України, податкових органів; відсутність дієвого стимулювання з боку держави фінансово-кредитних установ під час оподаткування інвестиційних активів [5].

1. Васильченко З.І. *Методологічні аспекти дослідження сутності банківських установ як фінансових посередників* // *Банківська справа*. – 2008. – №4. – С. 14.
2. Стойко О.Я. *Банківські операції*. – К.: Основа, 2004.
3. Шкарпова О.В. *Система безпеки* // *Контракти*. – № 38 від 22.09.2008 р. – С.25.
4. Дружєрученко К.М., Губенко Н.М. *Мільйон у кишені: Спецпроект. Корпоративні фінанси* // *Контракти*. – № 41 від 13.10.2008 р. – С. 5.
5. Матвієнко В.П., Матвієнко П.В. *Філософсько-економічні погляди*. – К.: Наук. думка, 2003. – С. 45.